

Handläggare
Moa de Beau
moa.debeau@bracke.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Motion (JVB) Återvinningstorg på soptoppen RETUREN

Vård- och socialavdelningens förslag till beslut

Motionen avslås.

Motivering

Motionen avslås med motiveringen att ett återvinningstorg innebär en ambitionshöjning för vård- och socialavdelningen, som i dagsläget står inför stora ekonomiska utmaningar. Ett återbruk skulle öka kostnaderna och skulle innebära att avdelningen behöver avsluta interna uppdrag som utförs idag. Det är möjligt för privatpersoner att lämna saker till biståndsorganisationer, second hand-butiker samt flera digitala säljplatser idag, vilket möjliggör ett ökat återbruk i samhället.

Sammanfattning av ärendet

Den 6 mars 2016 inkom motionen "Återvinningstorg på soptippen RETUREN" från Christer Olsson (JVB). Motionsläggaren vill att Bräcke kommun startar ett försök med återvinningstorg, kallad Returen, som skulle innebära att kommuninvånare får möjlighet att lämna in sitt "sitt skräp" som sedan sorteras och om möjligt repareras av personal vid återvinningscentralen.

Teknik- och infrastruktursavdelningen framförde i sin tjänsteskrivelse 2020-02-05 att renhållningen inte har resurser till ett återvinningstorg samt att taxan inte får användas till förebyggande av avfall eller försäljning av begagnade varor. Kommunstyrelsen behandlade motionen i mars 2020, § 44, och beslutade att ärendet skulle återremitteras för att utreda vidare återbruk, till exempel LSS utegrupp, servicegruppen eller annan verksamhet.

Ett återvinningstorg skulle innebära en ökad kostnad och en ambitionshöjning för vård- och socialavdelningen, som redan står inför stora ekonomiska utmaningar. Det är möjligt för privatpersoner att lämna saker till biståndsorganisationer, second hand-butiker samt flera digitala säljplatser idag, vilket möjliggör ett ökat återbruk i samhället.

Beskrivning av ärendet

Christer Olsson (JVB) inkom den 6 mars 2019 med motionen "Returen/återvinningstorg soptippen". Han skriver att den mest ofta använda lösningen för att minska sopberget är att höja taxorna, något som oftast får en negativ effekt på naturen/miljön. Jämtlands Vål Bräcke vill att Bräcke kommun startar ett försök med återvinningstorg, kallad Returen, ett försök som ska pågå under minst 1 år för att sedan utvärderas. Återvinningstorget Returen skulle innebära att kommuninvånarna får möjlighet att lämna in "sitt skräp" och att personal vid återvinningscentralen sedan sorterar och reparerar det som är värt att reparera. JVB menar att kommunen därmed skulle ta ett stort steg för miljön och samtidigt minska utbredningen av soptippens yta.

I teknik- och infrastrukturavdelningens tjänsteskrivelse 2020-02-05 beskrivs hur det fungerar med de kommunala avfallsavgifterna samt kring hur hushållen kan påverka sin avfallskostnad genom källsortering. De menade också att det finns möjlighet för privatpersoner att lämna saker som är i gott skick till biståndsorganisationer och second hand-butiker. De tydliggjorde att renhållningen inte har resurser till ett återvinningstorg samt att taxan inte får användas till förebyggande av avfall eller försäljning av begagnade varor. De menade vidare att ett återvinningstorg skulle kunna drivas av de som arbetar med arbetsmarknadsåtgärder. Förslag gavs om att motionen skulle avslås. Ett yrkande om återremiss lämnades med uppdraget att utreda vidare kring återbruk, till exempel via LSS utegrupp, servicegrupp eller annan verksamhet.

Arbetsmarknadsenheten (AME)

AME arbetar med personer som står långt ifrån arbetsmarknaden och som behöver stöd för att komma närmare egen försörjning. Via servicegruppen finns möjlighet att via praktik, arbetsträning eller en tid med anpassad anställning stärka sina möjligheter till detta. Servicegruppen utför enklare uppdrag internt, såsom biltvätt, målning, enklare snickeriarbeten, lokalvård och scanning där det idag finns väl upparbetade samverkansytor.

Målgruppen har förändrats och idag står fler allt längre ifrån arbetsmarknaden vilket innebär att det inte alltid är lämpligt att som första steg delta i servicegruppen. Det finns därför ett behov av att utveckla fler lågröskelaktiviteter där det finns möjlighet till att, i en lugn miljö med handledare på plats, arbetsträna för att stämma av kring arbetstider, motoriska kunskaper, digitala kunskaper, sociala koder eller grupptillhörighet. Som exempel kan nämnas insatsen STAR Bräcke (Samverkansteam arbetslivsinriktad rehabilitering) som handlar om

förstärkt myndighetssamverkan (Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommun, region) inom rehabiliteringsområdet. De personer som aktualiseras i STAR behöver ofta en tids arbetsträning för att myndigheterna tillsammans, utifrån underlag, ska kunna besluta om fortsatt insats.

Återbruk

Ett återbruk i mindre skala, Returis, startade vid AME år 2019 och fungerar som ett internt Blocket där möbler och inventarier på ett enkelt sätt byter ägare inom kommunens organisation. Returis sköts till stor del av personer med anställning i servicegruppen.

Vissa kommuner satsar idag på återbruk i olika former och som varierar i organisation, ambition och finansiering. Vissa återbruk har skapats via arbetsmarknadsprojekt och handlar ofta om verksamheter på befintliga återvinningscentraler (ÅVC) som drivs av kommunens arbetsmarknadsenhet. En vanlig modell är att det finns en bemannad container/bod med anvisningar om vad som kan lämnas. De saker som kommer in tas om hand och vid behov restaureras innan försäljning alternativt utskänkning.

Frågor att ta ställning till gällande återbruk vid AME:

- AME är en liten enhet och behöver därför prioritera kring interna uppdrag. Om AME ska starta ett återbruk behöver uppdrag som servicegruppen har idag avslutas för att i stället fokusera på återbruket.
- AME behöver utöka personalresurs som har kunskap inom återbruk samt arbetsmiljö kring avfallshantering
- Ett återbruk behöver anpassade lokaler för snickeri och målning. Vid AME finns ett litet snickeri som idag som används i mindre omfattning. Dagcenter kommer framåt att nyttja snickeriet till legoarbete för sina brukare. Om AME ska starta ett återbruk behövs då nya, anpassade lokaler.
- Investeringskostnader – ett återbruk innebär kostnader för inköp/hyra container till återvinningscentralen, hyra lokal, inköp verktyg, färg samt övrigt material.
- Det finns idag inte samma möjligheter som tidigare vad gäller anställningsstöd via Arbetsförmedlingen. Detta kan komma att påverka antalet anställningar i servicegruppen framåt, något som i sin tur skulle kunna påverka eventuell bemanning vid ett återbruk.

- Är det möjligt att sälja produkter via återbruket? En vara som restaurerats och sedan går till försäljning skulle möjliggöra löpande mindre intäkter att använda till inköp av nytt material. Om kommunen har för avsikt att bedriva egen försäljning via återbruket är det ett förfarande som faller under regelverket för offentlig säljverksamhet vilket bland annat innebär att det inte får störa den fria marknaden på ett otillåtet sätt. Kommunen behöver försäkra sig om att det är ok med övriga inom samma handel i kommunen. Detta för att säkerställa konkurrensbegränsning som kan leda till att privata företag får svårare att etablera sig, expandera befintlig verksamhet eller att de trängs undan från marknaden. För att undvika konkurrens ska de varor som säljs via återbruket ha marknadsmässiga priser och ett sätt att säkerställa kring detta kan vara att jämföra priser via Internet.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan konstateras att AME har ett behov av fler enklare arbetsuppgifter och att ett återbruk skulle innebära ökade möjligheter för praktik, arbetsträning eller vissa tidsbegränsade anpassade anställningar. Ett återbruk skulle även innebära ökade kostnader för verksamheten. För att kunna driva ett återbruk skulle servicegruppen behöva avsluta interna uppdrag som idag utförs.

Det har skett en stor förändring senaste åren vad gäller återbruk och privatpersoner har idag möjlighet att lämna saker till biståndsorganisationer, second hand-butiker samt ett flertal digitala säljplatser vilket gör att det finns stora möjligheter för återanvändning.

Ett återbruk skulle innebära en ambitionsökning för vård- och socialavdelningen som idag står inför stora ekonomiska utmaningar, oavsett om det organisatorisk ligger på AME eller inom LSS.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Barnkonsekvensanalys

Förslaget innebär inga konsekvenser för barn och unga.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-24

Motion Återvinningstorg på soptippen RETUREN, 2019-03-06

Beslutet skickas till

Vård- och socialavdelningen

Motionsläggare

Moa de Beau
Verksamhetsutvecklare

Anneli Valter
Chef vård- och socialavdelningen